

Kandidat til Hordaland Fylkeskommunes miljøpris 2014.

Vi i Matgilde mot Hungersnød Bergen brenner for miljø og fattigdomsbekjempelse og søker derfor om å få miljøprisen 2014. Matgilde mot Hungersnød Bergen (MMHB) er en frivillig organisasjon som setter fokus på matkasting og på de underliggende problemene knyttet til klima, miljø og ressursfordeling. MMHB har gjennom tre år arrangert fem arrangementer i Bergen. Vi samler inn mat fra butikker som skulle ha vært kastet på grunn av best før dato og bruker den til å lage et matgilde. Alle våre arrangementer er gratis. Samtidig oppfordrer vi gjestene til å donere penger til ulike organisasjoner som jobber for en endring i forhold til matkastinsproblematikken.

Matgilde er et kulturelt, sosialt og miljøbyggende tiltak, med fokus på kunnskapsspredning i forhold til matkasting og miljøbevissthet. Dette skjer både gjennom de kunstneriske innslagene og appeller, samarbeide med miljøorganisasjoner og andre frivillige.

Vårt arbeide knyttet til miljø kan oppsummeres innenfor ulike områder:

Miljø: Matproduksjon krever store miljømessige ressurser, vi i MMHB redder mat som skulle vært kastet som egentlig er fullt spiselig. Vi tar direkte kontakt med matbutikker og grossister og får mat som skulle vært kastet pga best før dato eller kosmetiske feil. I denne prosessen har vi mobilisert ca 50 frivillige ved hvert arrangement. De frivillige har så laget mat som vi har servert på Matgilde til gjestene. Det er estimert at vi har mett et mellom 500-1000 personer på arrangementene våre.

I arbeidet vårt har vi etablert et bredt samarbeidsnettverk med BIR, Fremtiden i Våre Hender, Frivillighetsentralen, Robin Hoodhuset, Bergen kommune, Vitalitetssenteret, Arrangement Tjenester AS, BART, Molvik Grafisk, Redd Barna, UNICEF, Kirkens Nødhjelp, Folk & Røvere, Roll & Rock og Sandvoll Sag og Sang og Pallas Eiendom. Gjennom å samarbeide med disse aktørene sprer vi kunnskap om problematikk knyttet til matkasting og miljøutfordringer. Vi har i denne prosessen opplevd stor giverglede og dugnadsånd.

Kultur: Siden 2011 har over lokale 60 musikere og artister deltatt på Matgilde. Gjennom kunst, kultur og den symbolikk som blir brukt, fremheves ulike problemstillinger knyttet til konsumering, matkasting og den mer generelle bruk og kast mentaliteten som er en del av vår kultur i dag. For eksempel deltok BIR med utstilling som illustrerte med matavfall hvor mye hver av oss kaster på et år. Den spanske fotografen Angeles Latorre stilte ut bilder fra sin serie "Waste Performance", og Sondre Båtstrand (bystyrerepresentant Bergen kommune) har deltatt med bandet Bossband. Vi har også inkludert kunstnere som setter fokus på gjenbruk, og videre hatt gjenbruksverksted for barn. Arrangementene våre gir gjestene og de frivillige en god opplevelse. Dette er i tråd med filosofien vår: endring skjer lettere gjennom positive følelser!

Fattigdomsbekjempelse: MMHB er et fattigdomsbekjempende tiltak. Vi gjør avfall om til god mat, og vi oppfordrer gjestene til å donere penger til organisasjoner som kjemper mot fattigdom som UNICEF, Redd Barna, Kirkens Nødhjelp og Robin Hoodhuset. Til sammen har vi samlet inn ca 500 000 kr. Ved Matgildet i sommer samarbeidet vi med gatekunstkollektivet BART, som hadde en stor gatekunstauksjon til inntekt for syriske barn. Sammen samlet vi inn nærmere 400 000 kroner. I desember i år arrangerte vi Julebord i Skostredet og samlet inn 10 000 kr til Redd Barna og Robin Hoodhuset i Bergen.

Holdningsskapende arbeid og kunnskapsspredning: Den direkte kontakten med maten som skulle vært kastet, og også appeller og god mediadekning har ledet til god kunnskapsspredning om tema. Videre har vi observert at holdningene til mat har endret seg blant de frivillige og gjestene som en følge av deltakelse på Matgilde.

Vi har fått god pressedecking ved arrangementene. TV2 Nyhetskanalen har fulgt oss, NRK kveldsnytt gjorde en sak om oss, og også Megafon, BA og BT har skrevet flere artikler om MMHB (se vedlegg).

Vi har hatt appeller ved blant annet forfatter og politiker Per Hjalmar Svae, Ingrid Breisteinslien fra Rafotstiftelsen og forfatter, politiker og samfunnsaktivist Bekes Berwari.

Vi har også vært i kontakt med skoleelever der vi delte kunnskap rundt matkasting. Vi besøkte Askøy videregående skole i forbindelse med deres miljødag, hvor elevene fikk arrangere sitt eget Matgilde. Vi fikk veldig gode tilbakemeldinger fra elever og lærere, og slike undervisningsopplegg for skoler er noe vi ønsker å satse videre på i 2015.

Matgilde har også blitt utgangspunkt for Suvi Ollikainens materoppgave i filmstudier som belyser tanker rundt hvorfor Matgilde mot hungersnød ble til og om skapelsesprosessen for å arrangere Matgilde.

Miljøprisen vil gjøre det lettere for oss å nå våre visjoner. Vi er en frivillig og dugnadsbasert organisasjon som er avhengig av økonomisk støtte for å realisere våre prosjekter. Matgilde har vokst som arrangement for hver gang vi har hatt. Dette medfører at kostnadene også øker, og vi har fått begrenset med økonomisk støtte i forhold til å skaffe til veie utstyr, telt, bord, honorar til kunstnere og artister. Mye har vært avhengig av dugnadsånd blant dem vi har samarbeidet med noe som har gjort planleggingsarbeide utfordrende. Med økonomiske midler vil det være lettere for oss å gjennomføre fremtidige arrangementer.

Et delmål er å nå ut til flere skoler. Her har vi et ønske om å kunne veilede elevene i å ha Matgilde på skolen. Slik vil elevene få direkte kontakt med maten og økt kunnskap, videre også innblikk i de miljømessige utfordringene som er knyttet til matkasting. For å kunne nå dette målet kreves ressurser både til transport og mulighet for økonomisk kompensasjon da disse arrangementene gjennomføres i normal arbeidstid.

Med Matgilde mot Hungersnød, kommer det helt tydelig frem at det som virkelig er utfordringen ikke er at vi må øke matproduksjonen, og dermed kreve enda mer av et allerede utarmet miljø, men at det i større grad handler om fordelingen av eksisterende ressurser.

Fakta:

Nordmenn kaster 300 000 tonn spiselig mat i året. 1/3 av all mat som produseres i verden kastes eller går til spille. Samtidig sulter 870 millioner mennesker. Matkasting er sløsing med ressurser og fører til store og unødvendige klimagassutslipp (UNEP og ForMat-prosjektet).

FNs organisasjon for Ernæring og Landbruk (FAO) har gjort forskning som viser at matkasting fører til tap av land, vann og biologisk mangfold og samtidig har det negative konsekvenser i forhold til klima. I følge Norsk Institutt for Landbruksøkonomisk Forskning (NILF) kan CO₂-utslippene reduseres mye om en slutter å kaste mat. Om vi ikke kaster andelen på ca. 15 % (det som er spiselig) av de fire analyserte matvarene som var med i studiet, svarer dette til en reduksjon på 0,7 – 0,9 mill tonn CO₂-ekvivalenter. Det kan sammenlignes med de 53 mill. tonn som Norge som nasjon totalt slipper ut hvert år. Et annet

vesentlig tiltak er å velge mer vegetabilsk og mindre animalsk da det er en faktor 10-20 forskjell om en sammenligner energiinnholdet i matvarene.

På vegne av Matgilde mot Hungersnød Bergen,

Hanna Skartveit, Johnny Nordstrøm, Laima Nomeikaite og Julia Jin Nordeide

Vedlegg:

Vår nettside:

<https://www.facebook.com/MatgildeBergen>

Artikler fra Nygårdsparken, sommeren 2014:

<http://www.bt.no/incoming/--Nordmenn-kaster-hver-fjerde-handlepose-med-mat-3143388.html#.U6cR0PmSzUd>

http://www.bt.no/incoming/--Fra-gaten-for-barn-pa-gaten-3143458.html#.U6cSt_mSzUf

<http://www.ba.no/puls/article7430460.ece>

Artikler fra Julebord i Skostredet, 2014:

http://www.nrk.no/video/matgilde_mot_hungersnod_i_bergen/97944AFF90F7CF6/

<http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Denne-maten-skulle-kastes-3256164.html>

<http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Julegilde-i-Skostredet-3256503.html>

http://mobil.ba.no/tv/3E25C21CC.html?ns_campaign=editorial.article&ns_mchannel=editorial.facebook&ns_source=editorial.facebook&ns_linkname=editorial.share.article&ns_fee=0

<http://tv.nrk.no/serie/kveldsnytt/NNFA23120614/06-12-2014>

Suvi Ollikainens masteroppgave I filmstudier: Dokumentar om Matgilde mot Hungersnød:

<https://www.youtube.com/watch?v=PO0AFQIs784>

